

גר קטן

1) תלמוד בבל מסכת כתובות דף יא עמוד א

מתני' הגיורת והשבואה והשפהה, שנפדו וشنתגיארו ושנשחררו פחותות מבנות שלוש שנים ויום אחד - כתובותן מאותים, ויש להן טענת בתולין.

גם'. אמר רב הונא: גר קטן מטבילים אותו על דעת בית דין. מי קמ"ל? זכות הוא לו, זכין לאדם שלא לפניו, תנינא: זכין לאדם שלא לפניו, ואין חבין לאדם שלא לפניו מהו דתימא עובד כוכבים בהפקירה ניחא ליה, דהא קיימת לנו דעבד ודאי בהפקירה ניחא ליה, קמ"ל דהני מיליג' Dol, דעתם טעם דאייסורה, אבל קטן - זכות הוא לו. לימה מסיעו ליה: הגיורת והשבואה והשפהה, שנפדו ושןתגיארו ושנשחררו פחותות מבנות שלוש שנים ויום אחד; מי לאו דאטבלינו על דעת בית דין לא, הכא במאי עסקין - בגר שנתגיארו בניו ובנותיו עמו, דניחא להו במאי דעבד אבויון. אמר רב יוסף: הגדייל - יכולין למחות. איטיביה אביי הגיורת והשבואה והשפהה, שנפדו ושןתגיארו ושנשחררו פחותות מבנות שלוש שנים ויום אחד - כתובותן מאותים; ואיל ס"ד הגדיילו יכולין למחות, יסבירו לה כתובה דזולה ואכלה בגייתה? לכى גדלה. לכى גדלה נמי ממחיא ונפקאי כיון שהגדילה שעה אחת ולא מיחתה, שוב אינה יכולה למחות.

2) תוספות מסכת כתובות דף יא עמוד א

מטבילים אותו על דעת ב"ד משום זכויות הוא - ותימה דהא זכיה הוי מטעם שליחות דכיוון זכויות הוא לו און סחדי דעבד ליה שליח כדמוכח בפ"ק דב"מ (דף יב). גבי חצר משום יד איתרבי ולא גרע משליחות וא"כ היאך זכין לקטן ולהלא און שליחות לקטן כדאמרין באיזוח נשך (שם עא) ועוד דאתני עובד כוכבים זהוא ואמרי' חתם קטן דאתני לכלל שליחות איתיה זכיה מדרבנן עובד כוכבים דלא אוית לכלל שליחות אפילו זכיה מדרבנן לית ליה ונראה לר"י דהכא נמי זכין לו מדרבנן כדאמרין התם דקטן אוית ליה זכיה מדרבנן ואע"ג דאתני עובד כוכבים הוא הא אוית לכלל שליחות א"נ כיון דבזה זכיה נעשה ישראל הוה ליה כישראאל גמור לעניין זכיה וא"ת היכי הוי גר מדרבנן ושירין ליה בבית ישראל וקידושיו קידושין הא מן התורה עובד כוכבים הוא ויל' דקסבר כמ"ד בהאה רבה (יבמות דף פט): דיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה בקום ועשה

3) תוספות מסכת סנהדרין דף סח עמוד ב

ומיהו קשה מההיא דפ"ק דכתובות (דף יא. ושם) דאמר'י גר קטן מטבילים אותו ע"ד ב"ד ולכל מילוי חשיב גר להתיירו בבית ישראל וקידושיו קדושים ובנוו חולצין ומיבמיין ולכל מילוי דאוריתיא ולא ממשמע שיהא מטעם דיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה חדא דה"מ בשב ואל תעשה והאי קום עשה הוא ועוד מדפרק Mai קמ"ל תנינא זכין לאדם שלא לפניו ונראה זכיה דగירות לא דמי לשאר זכיות דמה שב"ד מטבילים אותו אינס זכין בעבורו אלא הוא זוכה בעצמו ובגופו שנעשה גר ונכנס תחת כנפי השכינה והוא דפרק בכתובות (שם) תנינא זכין לאדם שלא לפניו ומשיין מהו דתימא עובד כוכבים בהפקירה ניחא ליה הינו משום אדם היה חותמו לא היה לב"ד להתמצע להכenis גופו בדבר שיש לו חובה ואפילו בתינוק דלאו בר דעת חשיב גר מדמיית מקטינה פחותה מbeta שלשה שהזכייה בעצמו הוא כדרישת שהAMILה והטבילה בגופו וגם מצינו שאבותינו נכנסו לברית בAMILה וטבילה והרצת דמים וכמה קטנים היו בשעת מתן תורה ובפרק עשרה יויחסין (קידושין דף עד). אמר ר"ש דגיורת שנתגיאירה פחותה מbeta שלש כשרה לכהונה שנזרעו בתוליה בישראל ומיתתי ראייה מדכתיב בשלל מדין וכל הטע בנשים וגוי והרי פנחס עמהן ואע"ג דאמרין בכתובות (דף יא). הגדיילו יכולין למוחות הא אמרין דշגדלו שעה אחת ולא מיהו שוב אין יכולין למוחות דמעיל להו מילה וטבילה של קטנות שהיתה בגופם ואון חסרים אלא קבלת מצות ומתקן שגדלו ולא מיהו הינו קבלה.

4) רש"י מסכת כתובות דף יא עמוד א

גר קטן - אם אין לו אב ואמו הביאתו להתגיאר.

5) טור יורה דעתה סימן רשות

כתב בעל היכולת חרש שוטה וקטן שבאו להציגו אין מקבלין אותו מפני שאין כשרין להתנות עליהן אבל קטן ע"פ שאין בו דעת מלין אותו על פי אבותיו ואני יודע למה פסק דלא כרב הונא אמר קטן מטבילין אותו על דעת ב"ד ע"ג ذקאמר לימה מסיעליה ודוחה אותו עיקר דבריו לא נדחו

6) חידושי הריטב"א מסכת כתובות דף יא עמוד א

כיוון שהגדילה שעה אחת ולא מיחתה שוב אינה יכולה למחרות. וא"ת והיאך אפשר לצמצם שתמזהה כשתגדיל ממש לאלטר, זה קודם לכן אין יכולין למחות מדאמר הגדיilo יכולין למחות הא קודם لكن אין יכולין למחות כדאמר השטא, תירצ'ו בתוספות דאים גרים גמורים עד שמודיעין אותם מותן שכון ועונשם של מצות שהגדילו, וה'ק כיון שהגדילה שעה אחת [ב]גירות גמורה אחר שהגדילה והודיעו לה עונשם ושכרן של מצות שוב אינה יכולה למחרות, והיא שעטת הוא דיבין לה כתובה וקנס, א"נ דהכי אמר כיוון שהגדילה שעה אחת לשם יהודית כאמור, כגון שעטת מעשה יהודית אחר שגדלה וניכרין מעשה שהם מעשה יהודית והיא שעטת הבין לה כתובה וקנס, ולשון הגمرا איןנו noch לפירוש זה, אבל י"ל דמיירי במחרה והולכת מותך קטנות לאחר גדולות שלא גדרה שעה אחת بلا מחרה.

7) הגוץ"ש - דברי הרב ד' קצ"ט

גירור לקטנים מאומצים

ז"ל הר"ר עזריה ברזון, בחוברת שעורי ציון (יו"ל מטבח ישיבות שעורי מבשרת ציון) תשס"ב, עמ' לב: בוגע לשיטת הרמב"ם אם באימוץ של תינוק שגיררוו אם צרכיהם להודיעו לכשיגדיל, עיין רמב"ם (עבדים ח:כ): "ישראל שתקף גוי קטן, או מצא תינוק גוי, והטבילו לשם גור הרי זה גור, לשם עבד, לשם בן חורין הרי זה בן חורין". מקור דין זה הוא בירושלמי יבמות (ח:א): "מצא תינוק מושליך, הטבילו לשם עבד, את מוהלו לשום עבד[ן] לשום בן חורין, את מוהלו לשום בן חורין". הרמב"ם לא הזכיר שאוכות היא לו, בדרך שהזכיר בהלכות אישורי ביאה לגבי גור קטן שטביליין אותו על דעת ב"ד. ועוד, לא מסתבר לומר שזוכות היא לו להיות עבד ולא להיות חופשי. ואמר מו"ר זצ"ל בשם ז��נו הגר"ח זצ"ל, שכונות הרמב"ם להלכה חדשה, קרי, שהכווש את הגוי יכול לגאיו בע"כ, וזה דין מסוימים בגר הכרבוש תחת יד ישראל שמעילה דעת/israel بعد הגור קטן, ולא מטעם זכין לאדם שלא בפניו. והוסיף מו"ר שבגירות בע"כ, בגר הכרבוש תחת יד ישראל, אין הפירוש שלא בעין קבלת עלן מצות, אלא שיכול האדון לקבל מצות עבור הנור, וזאת משום שיש ביד האדון לכופו לקיים המצוות, ולכן חסובה קבלת ישראל בקבלת היקלה לצאת לפועל. לכן דיק הראב"ם וכותב גוי קטן, שכן שאיינו בר דעת, מועילה קבלת האדון עבורו. אך בגודל, שיש לו דעת עצמו, לא מהニア דעת וקבלת האדון עבורו. ועל פי פירוש זה ברמב"ם היה רגיל הגר"ח לומר, שבגירות בע"כ בקטן הכרבוש תחת יד ישראל, אין הגור יכול למחות לכשיגדיל. ועוד, אין צורך להודיעו שהוא גור. והוסיף מו"ר זצ"ל שיש להකפיד שייהיו המאמצים את התינוק נוכחים בשעת טבילה, ואומרים בפירוש שהם מחייבים על עצם להדריך את התינוק בדרכי התורה ולהנכו במצוות. שהמאומצים חשובים הכרובים אותו, וקבלתם מועילה עבור התינוק.

8) שות אגרות משה חלק י"ד א סימן קסב

הנה בדבר עניין אדאיתירן קינדרע כאופן שעושין במדינה זו יש עניין שלא טוב בשל ילדי ישראל ולא טוב בשל ילדים נקרים ולא ראי זה כראוי זה. דבשל ישראל צריך מתחלה לידע שאינו ממזר ולא שתוקני ולא אסופי דהוא לחזור שמא האם היא אשות איש שהליך בעלה ממנה בלי גט כשר וזיננה וילדיה שהוא ממזר מספקadam מנכרי אינו ממזר. ואף כשנודע שהאם היא פניה יש לחוש שמא הבועל הוא בעל אחותה אם יש לה אחות נשואה או היה בן אחיה או בן אחותה אם יש לה קרוביים כאלו שנגדלו כבר שראוין להוליד.

ואף כשנודע שהיא פניה שאין לה אחות נשואה ולא בן אח ובן אחות גדולים שכן הولد כשר ואף שהוא בן הנדה מותר לקלחן וגם אם היא בת מותרת לכלהונה, מ"מ יש לאסור כשלא ידעו מי הוא אביו וממי היא אמו כדי שלא יבא בשץ הזמן כשיגדלו לישא אחיו ואחותו מאב או מאמ כמפורש זה ביבמות דף ל"ז שאסור להשכיח שם האב וה"ה

גר קטן

שאסור להסביר ש שם האם שמא יבא מזה שיש Achotnu ובכאן אכן אפשרות למשה יש את בתו ואת אמו. וצריך לכל הפחות שיהיה ידוע אצל אחד מי האב וממי האם כדי שכשיבוואו לכל נישואין ישאלו מmeno אם הם קרובים האסורים זה לזה. ורק אם כבר נשתקע שם האב והאם ששוב אין מקלקל יותר אין לאסור דמה עלי לעשות והוא מותר לישא ולהנשא משום ד אז לין בת רובה. אבל אם עדין לא נשתקע ועל ידו ישתקע אסור מקרה דומלאה הארץ זמה.

וחסרונו זה ליכא בשל נקרים דין בהן ממזרות ולא אישור קרובות לכשייתגירו. אבל מ"מ צריך להודיעו קודם בן י"ג לזכור וקודם בת י"ב לנkehva משום שרשאן או למחות על הגנות ואז עדין הם תחת השפעת המגדלים אותם שיש לסמוך שלא יmachו עד אחר شيיחו בן י"ג ובת י"ב ואח'כ לא יכולו שוב למחות. אבל כשהלא יודיעו אותם הרוי יכולו למחות לעולם כל זמן שייתודעו...

ואם לעצתי תשמעו אין צורך להכנסייה רוע נקרים כי אין בזה שום צורך ותכלית ורק כשהם עצמם להתגיר לשם שמים צריך לקבלו. אכן, משה פינשטיין

9) שורות מנהת יצחק חלק ג סימן צט

ב"ה עד השכיה במדינתנו ובמדינות אחרות, שכמה זוגות שלא זכו להולד, מקבלים להם ילדים נקרים בעודם מوطלים בירושתם, שההורים שלהם (רבים נולדו לפני מפניהם) מסרו לחברות המתעסקות בזה, והמה מוסרים להזוגות אלה שרצו בהם, ובאים לבקש מאות הבתים דינים לגיארים, בעודם קטנים כנ"ל, (וב"ה שבערינו אין הב"ד מזדקים להם), ומהנוגhbati דינים מומחים לדקדק, אם מגדלים המה שומרי תורה ומצוות, שאז מזדקים להם, ואם לאו אינם מקבלים הקטנים להתגיר, וטוענים ע"ז איזה אנשים, שלמה להחמיר כל כך בזה, שהרי הקטנים מהם מגיירים, והמה לא חטאו עוד.

(א) תשובה, הנה היא פשוטה, דמה שב"ד מומחים מזדקים להם, היא רק משום הלחץ וזה הדחק, שכבר הכניסו הזוגות את הילדים לבתיהם, והמה דוחקים לגיארים, ויש בזה עניין של דיעבד ושעת הדחק, דאלו היו באים לשאול עצם קודם שהכניסו אותם לבתיהם, היו מייצים אותם שלא להכניסם, כי אף אם הגנות חל, היכא דהמכניסים ומגדלים אותם, המה שומרי תורה ומצוות, אבל בודאי אין בזה עניין של מצוה לחזור אחרי זה, כמובואר בדברי הרשב"א (שהובא בשיטה מקובצת בכתבות י"א), שאין הב"ד מחזירין למול ולטבול את הגוים הקטנים מעצםם וכו' עיי' ...

(כח) אמנם פשוטה של הלהכה למעשה, אין לנו מפסק דברי הש"ע, וכמ"ש בתשו' מהרי"א ולבושי מרדכי שם, וממילא להלהכה למעשה, אם הוא מודעת או מודעת אביו או אמו, מגיירין אף לכתילה, ואם הוא בע"כ אף בדיעבד לה"ג גרות, ואם שלא בע"כ ושלא מדעת, אין מגיירין לכתילה, ובדייעבד נראה דהו גורו, כמו שנראה מדברי הר"ן ושאר מפרשים, גם המרדכי בשם הראב"ה אפשר דמודה בכח'ג כנ"ל, וחזי לאצטורי דעת הרמב"ם דס"ל אפילו בע"כ הוא גורו כנ"ל.

(כו) ודאיתן מזה בנד"ד, נראה כיון שמסירה, אף אם רק האם, לאחד מן החברות, למסרים לכל אשר ירצה, ואף לישראלים ע"מ לגיארים, הוא יכולים באה האם לפניו, דמה נפ"מ אם באה עצמה, או שלחה את החברה, כיון שנודע שכן רצונה נעלען"ד.

אבל בכל זה עדין לא יצאו ידי חובתנו, בחששות הגדלות שהקדמוני, על כן בודאי על הב"ד העוסקים בזה, לדקדק הרבה בכל האפשרות, אם באמת מה שומרים תורה ומצוות, ולתקן באופן ברור שיודיעו קודם שנתגדל מגורותו, ויינהג יהדותו כשתגדל ולא ימחה כנ"ל, וכל זה בדיעבד שכבר הכניסם לבתיהם, אבל לכתילה אין להכניס נקרים טובים ביתם כנ"ל.